

Хомуляк Т.І.

*к.е.н., доцент, Львівський інститут банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України,
E-mail: taryh@yandex.ru*

ПОТРЕБА В ІНТЕГРОВАНИЙ ЗВІТНОСТІ ЯК У НОВОМУ ФОРМАТІ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Анотація. Проаналізовано підходи до подання інформації у новому форматі звітності для бізнесу, яким є інтегрована звітність. Показано сукупність різних показників, які повинна вміщувати ця звітність. Виділено нетрадиційну для класичного обліку інформацію, яка характерна для інтегрованого звіту. Охарактеризовано переваги та перспективи застосування інтегрованої звітності для сталого розвитку компанії.

Ключові слова: соціально-відповідальний бізнес, корпоративне управління, стратегічне партнерство, інтегрована звітність, сталий розвиток підприємства.

Формул: 0; рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 10

Хомуляк Т.И.

*к.э.н., доцент, Львовский институт банковского дела
Университета банковского дела Национального банка Украины,
e-mail: taryh@yandex.ru*

ПОТРЕБНОСТЬ В ИНТЕГРИРОВАННОЙ ОТЧЕТНОСТИ КАК В НОВОМ ФОРМАТЕ ОТЧЕТНОСТИ ДЛЯ БИЗНЕСА

Аннотация. Проанализированы подходы к представлению информации в новом формате отчетности для бизнеса, которым есть интегрированная отчетность. Показана совокупность разных показателей, которые должна вмещать эта отчетность. Выделена нетрадиционная для классического учета информация, которая характерна для интегрированного отчета. Охарактеризованы преимущества и перспективы применения интегрированной отчетности для устойчивого развития компании.

Ключевые слова: социально-ответственный бизнес, корпоративное управление, стратегическое партнерство, интегрированная отчетность, устойчивое развитие предприятия.

Формул: 0; рис.: 0, табл.: 0, библи.: 10

Homulyak T. I.

*PhD in Economics, Docent, Lviv Institute of Banking of the
University of Banking of the National Bank of Ukraine,
e-mail: taryh@yandex.ru*

EQUIREMENT IN INTEGRATED ACCOUNTING AS IN NEW FORMAT OF ACCOUNTING FOR BUSINESS

Abstract. Going is analysed near presentation of information in a new format accountings for business, which the integrated accounting is. An integrated report demonstrates copulas between strategy of company, it represents information financial actions, social, economic and natural surroundings, on strategy of company and potential of steady development. Unlike the financial and unfinancial reporting, he gives presentation in relation to dependence of company from in-use resources, mutual relations in a company, availability of all types of capital determines (financial, human, social, natural). An integrated

report is provided by understanding of strategic purpose of company and that, how it is correlated with possibility to reproduce and keep the value during a long-term period with resources and relations from which depends it steady development. A report is an informing instrument for all interested users for making decision different level.

Keywords: social responsible business, corporate management, strategic partnership, integrated accounting, steady development of enterprise.

Formulas: 0; Fig.: 0, table.: 0, Bibl.: 10

JEL Classification: C 10, M 41.

Вступ. Глобальна фінансова криза виявила необхідність нової економічної моделі, яка могла б захистити бізнес, інвесторів, співробітників і суспільство від серії наступних все більш глибоких криз. Важливим елементом такої моделі розглядається інтегрована фінансова звітність, яка повинна замінити існуючу. Один з аспектів критики існуючої системи корпоративної звітності полягає в тому, що зараз в ній не приділяється достатньо уваги таким факторам, як ризик, стратегія, нагляд і стійкість бізнесу підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням питань доцільності, правильності та повноти застосування нового формату звітності займалися такі вітчизняні вчені-економісти, як: Т. Давидюк [1], Р. Костирко [2], Н. Лоханова [3], І. Макаренко [4], Т. Сльозко [5] та інші. Незважаючи на суттєві зрушення у дослідженні цієї проблематики, існує низка питань, щодо необхідності переходу до інтегрованої звітності, застосування її параметрів окремими суб'єктами господарювання з перспективою поширення на всі галузі, що залишаються невирішеними та потребують наукового підходу для їх реалізації.

Постановка завдання – проаналізувати сьогоденний стан справ із запровадження інтегрованої звітності та охарактеризувати подальші перспективи для її застосування.

Результати дослідження. У квітні 2013р. Міжнародна рада з інтегрованої звітності оприлюднила пропозиції Міжнародного положення про інтегровану звітність для консультацій з групами впливу (Положення). Положення розробляється вже понад два роки і ставить на меті визначення єдиної рамки для звітності, що поєднує елементи як фінансової так і нефінансової звітності. Таке визначення включає не лише технічну розробку відповідного Положення, але передусім прийняття поняття інтегрованої звітності компаніями, учасниками фінансового ринку, регуляторами та експертами з соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) [6]. Із зростанням ринків соціально відповідального інвестування (СВІ) та більшою увагою інвесторів і кредитних інституцій до ширшого впливу діяльності компаній на економіку, навколишнє середовище та суспільство, зростає потреба в якісній інформації про такий вплив. Традиційно, річна фінансова звітність містить стислу інформацію про екологічні, соціальні аспекти діяльності та корпоративне управління компаній (ESG – Enterprise Strategy Group – Група стратегічного партнерства), зокрема щодо істотних ризиків у цих сферах. Нефінансова звітність надає значно більше інформації про вплив компанії на суспільство, економіку та навколишнє середовище, описуючи діяльність компанії у відповідному суспільному контексті. Зазвичай фінансова та нефінансова звітність оприлюднюються окремо, суттєво різняться за форматом і виконують різні цілі. Фінансова звітність має чітко визначену мету – інформування акціонерів, кредиторів, інвесторів та регуляторів, нефінансова звітність – інформування ширшого кола заінтересованих сторін, зокрема працівників, громадських організацій, органів влади, експертів.

Компанія – це механізм створення доданої вартості у коротко-, середньо- і довгостроковому періодах з вхідних ресурсів (капіталів) у певний спосіб (бізнес-модель). Компанії використовують фінансовий, промисловий, інтелектуальний,

людський, соціальний та природній капітали. В останні роки кілька процесів підштовхують компанії та експертне середовище до пошуку формату звітності, який краще інтегрує як фінансову так і нефінансову інформацію.

По-перше, зростає потреба з боку учасників фінансових ринків у розумінні впливу бізнес моделі компанії на створення доданої вартості у довгостроковому періоді, зростає інтерес до СВБ стратегій. Учасники фінансових ринків починають розрізняти короткострокові прибутки та сталість бізнес-моделі компанії. Основні провайдери фінансових даних (Bloomberg, Thomson Reuters) нещодавно включили дані по ESG/CSR компаній до своїх терміналів. Згідно даних дослідження «Цінність розкриття позафінансової інформації» 80% опитаних інвесторів та аналітиків вважають інформацію про нефінансові аспекти діяльності компанії істотними для їхніх рішень. У 2013 вперше оприлюднені дані про світовий ринок професійних інвестицій, які враховують ESG аспекти, – 13,6 трлн. дол. У сусідній Польщі працює 2 фонди СВІ з загальними активами 56 млн. злотих (12,6 млн. євро). Ринок СВІ є одним із найдинамічніших в ЄС [7].

По-друге, укріплюється розуміння серед керівництва та менеджерів СВБ компаній у необхідності кращої прив'язки стратегії СВБ до фінансових рішень всередині та ззовні компанії. Нефінансові звіти компаній-лідерів СВБ, містять все більше кількісних даних (часто доступних окремими файлами на сайті, з ключовими показниками винесеними у нефінансову звітність, наприклад щодо обсягу викидів в атмосферу, рівня травматизму), – все більше нагадують фінансові звіти. Натомість у фінансових звітах містяться обґрунтування капітальних інвестицій або інвестицій в розвиток нових продуктів, розвиток громад на територіях присутності тощо, які пояснюються довгостроковими нефінансовими чинниками (СВБ стратегією).

По-третє, ресурси, які витрачаються на підготовку фінансової та нефінансової звітності, потребують кращої віддачі. До підготовки фінансової та нефінансової звітності залучені різні департаменти, які виконують часто дублюючі запити, залучаються зовнішні консультанти, використовуються різні системи затвердження звітів та їх оприлюднення.

Ідеологи нової моделі інтегрованої звітності припускають, що включення всіх цих нефінансових, але тим не менш критичних для функціонування бізнесу компонентів у фінансову звітність дозволить поліпшити її якість і відобразити істотний вплив фактору навколишнього середовища, соціального і наглядного факторів (environmental, social and governance, ESG): тут мова йде про використання природних ресурсів, захисту прав людини і впливу бізнесу на суспільні явища та зміни клімату. Нова модель розглядається як можливий спосіб отримання більш повної картини діяльності звітуючого підприємства, що відображає ризики і можливості та більш логічно погоджує воедино фактори ESG і фінансові результати.

Проте, гіпотеза дослідження полягає в тому, що, на наш погляд, розробка і запровадження інтегрованої звітності знімає, а точніше руйнує певні межі між фінансовим і управлінським обліком в їх традиційному розумінні. Практично створюється ситуація, коли інтегрована звітність, як продукт цілісної обліково-аналітичної системи, відкриває ту інформацію, що традиційно вважалася внутрішньою, для всіх зацікавлених користувачів. І тільки цілісна обліково-аналітична система як складова інформаційної системи підприємства може забезпечити формування інтегрованої звітності.

У випадку орієнтації обліково-аналітичної системи підприємства на складання єдиної інтегрованої звітності більшість відмінностей, що характеризували специфіку фінансового і управлінського обліку взагалі втрачають сенс.

Хоча, безумовно, частина облікових даних управлінської спрямованості буде продовжувати носити характер комерційної таємниці підприємства, однак сам факт, що

у зовнішню звітність потрапляють суто управлінські дані і в ній розкривається стратегія діяльності вже свідчить про те, що межі між різними обліковими підсистемами зникають.

Завдання такої концепції сформулюємо наступним чином:

- задовольнити інформаційні потреби довгострокових інвесторів, показавши наслідки прийняття рішень в довгостроковій перспективі;
- відобразити взаємозв'язок між факторами ESG і фінансовими факторами в прийнятті рішень, що впливають на довгострокові результати діяльності бізнесу, зробивши зрозумілим та прозорим зв'язок між стабільністю бізнесу і його економічною цінністю;
- забезпечити формат звітності за ESG-факторами для систематичного включення в процес прийняття рішень;
- змістити акцент у показниках оцінки результатів роботи бізнесу з короткострокових на довгострокові;
- відобразити у звітності більше інформації, яку використовує менеджмент для щоденного управління операціями.

Ідея розробки і використання нової моделі звітності для бізнесу далеко не нова. Вже стало своєрідною традицією в періоди економічних катаклізмів говорити про неспроможність старої моделі звітності бізнесу і закликати від істотного реформування – аж до розробки кардинально нового підходу. Історія таких обговорень починається з 70-х років минулого століття, і один той факт, що глобальне застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) узгоджується вже більше 30 років, дозволяє зрозуміти складність досягнення глобального консенсусу.

Але навіть якщо залишити осторонь питання практичної реалізації нової моделі на концептуальному рівні не існує єдиного підходу ні до «моделювання» бізнес-звітності, ні до самої необхідності таких кардинальних змін. Тільки на основі формального застосування чіткого визначення «моделі» можна відсіяти велику кількість пропозованих варіантів.

Термін «модель бізнес-звітності» використовується досить вільно. Крістіан Нільсен визначає основні характеристики моделі бізнес-звітності наступним чином:

- мета (зовнішня комунікація);
- опис змісту;
- структура розкриття цього змісту;
- метод отримання даних.

Зважаючи на ці потреби, у 2010р. група регуляторних органів з різних країн, інвесторів, компаній, експертних організацій в сфері СВБ, неурядових організацій, професійних асоціацій бухгалтерів створили Міжнародну раду з інтегрованої звітності (МРІЗ). Ця коаліція оприлюднила у 2011р. на обговорення тезовий документ, в липні 2012р. – попередні тези Положення, а в листопаді 2012р. – проект Положення. Над ним працювали технічні комітети, було взято до уваги результати проектування, яке проводили компанії-члени МРІЗ. Проект обговорювали керівні комітети Ради, і відповідно у квітні 2013р. остаточний варіант Положення був оприлюднений для широкого обговорення зацікавленими сторонами[8, 9].

Фундаментальні концепції. Положення розглядає компанію як механізм створення доданої вартості у коротко-, середньо- і довгостроковому періодах з вхідних ресурсів (капіталів) у певний спосіб (бізнес-модель). Положення суттєво розширює межі розуміння капіталу: визначає фінансовий, промисловий, інтелектуальний, людський, соціальний та природний капітали як важливі для компанії.

Засадничі принципи. Положення визначає наступні засадничі принципи, за якими повинна викладатись інформація в інтегрованих звітах:

– стратегічний фокус та орієнтація на майбутні періоди: інтегрований звіт має надати достатню для розуміння інформацію про організаційну стратегію, зокрема яким чином ця стратегія сприяє продукуванню доданої вартості у коротко-, середньо- та довгострокових періодах та яким чином використовуватимуться та відтворюватимуться капітали компанії.

– логічність викладення інформації: інтегрований звіт має викласти у логічний спосіб модель творення доданої вартості компанією, показати взаємозв'язки та залежності між різними компонентами, істотними для здатності організації створювати додану вартість впродовж тривалого часу.

– відповідність вимогам груп впливу: інтегрований звіт має наочно продемонструвати стан взаємодії організації з її ключовими групами впливу

– (зацікавленими сторонами), зокрема показати наскільки організація розуміє, бере до уваги та відповідає дійсним потребам, інтересам та очікуванням таких груп.

Пропоноване Положення про інтегровану звітність базується на 3 фундаментальних концепціях: капіталів, бізнес моделі і створення доданої вартості:

– істотність та стислість: інтегрований звіт має надати коротку інформацію про найважливіші моменти (фактори, ризики) в діяльності організації, які істотно впливають на здатність організації створювати додану вартість у коротко-, середньо- та довгостроковому періодах.

– повнота та надійність: інтегрований звіт має викласти у збалансований спосіб і без грубих помилок усі істотні питання, як позитивні, так і негативні.

– зв'язаність та порівняльність: інформація в інтегрованому звіті має подаватись зв'язно, щоб можна було порівняти інформацію впродовж певного часу (кількох звітів) та прослідкувати еволюцію моделі продукування доданої вартості організації.

Складові вмісту. Використовуючи вищезазначені засадничі принципи, організація повинна дати відповіді на наступні запитання у своїй інтегрованій звітності.

Окрім того, в інтегрованій звітності, відповідно до Положення, має бути описаний процес визначення істотних питань для організації, межі звітності, суть та величину істотних поступок, які впливають на продукування доданої вартості та деякі інші елементи.

Опис організації та опис зовнішнього оточення організації: що саме робить організація і за яких умов організація провадить діяльність.

Управління: яким чином структура управління організації сприяє підвищенню спроможності організації продукувати додану вартість у коротко-, середньо- та довгостроковому періоді.

Можливості та ризики: які є конкретні можливості та ризики, які впливають на спроможність організації продукувати додану вартість у коротко-, середньо- та довгостроковому періоді, і як організація працює з такими можливостями та ризиками.

Стратегія та розміщення ресурсів: де хоче бути організація у майбутньому, і як організація планує цього досягти.

Бізнес - модель: яка бізнес - модель в організації та наскільки вона є витривалою і стійкою.

Результативність: наскільки організація досягла своїх стратегічних цілей, і який вплив це мало на капітали, які використовує організація.

Перспективи на майбутнє: з якими викликами та ризиками найімовірніше може зіштовхнутись організація у процесі втілення власної стратегії, і які наслідки це може мати для бізнес моделі та результативності організації у майбутніх періодах.

В інтегрованому звіті мають наводитися два види інформації: фактична і прогнозна. Також такий звіт має поряд із фінансовою інформацією містити також

нефінансові дані. Тобто розширюються межі звітності і виникають нові завдання перед обліково-аналітичною системою, оскільки вона має забезпечити її створення.

Відповідно до підходу Міжнародного Комітету з інтегрованої звітності передбачається розкриття у взаємозв'язку цілої низки показників, що стосуються: огляду організації і бізнес-моделі; опису середовища, у якому працює організація, у тому числі ризиків і можливостей; стратегічних цілей і стратегії їх досягнення; корпоративного управління і винагород; виробничих показників, у тому числі фінансових і нефінансових; прогнозу на майбутнє.

На наш погляд, в інтегрованому звіті з наведених інформаційних блоків лише один безпосередньо формується бухгалтерським обліком в його нині чинному вигляді, все інше – це управлінська інформація нефінансового характеру.

Важливим є те, що вся інформація, яка подається в інтегрованому звіті, має носити взаємозв'язаний характер, тобто – йдеться не про простий набір розрізнених показників, які взагалі і зараз формуються компаніями, а про цілісне і узгоджене подання інформації про стратегію підприємства на шляху створення ним вартості із розкриттям забезпечення цієї стратегії всіма необхідними ресурсами, з описом можливостей, загроз і ризиків, що можуть виникнути на шляху її реалізації.

Звертаємо увагу на те, що процес складання інтегрованої звітності як продукту цілісної обліково-аналітичної системи стикається з цілою низкою проблем. Звернемо увагу лише на окремі з них, наприклад:

1. Дуже важливо забезпечити суттєвість інформації, що має розкриватися в інтегрованій звітності. Сама по собі вимога забезпечення суттєвості у даному випадку має бути розтлумачена з різних позицій. Складність в тому, що суттєвість з позиції різних інститутів – це не одне й те ж саме. Так вона дещо відрізняється з позиції зовнішніх інвесторів, самої компанії, державних інститутів, інших користувачів. Отож, постає питання: які саме показники і з якої мірою суттєвості мають бути розкриті у звітності, щоб задовольнити обґрунтовані вимоги різних зацікавлених користувачів?

2. Також не менш важливим є аспект забезпечення балансу між розкриттям потрібної, але не надмірної інформації, що може становити загрозу економічно стійкому розвитку підприємства. Питання висвітлення власної стратегії може бути загрозою стійкому розвитку компанії в частині використання цієї інформації з боку конкурентів.

3. Сама ідея складання інтегрованого звіту виходить з тези максимального розкриття інформації для забезпечення стійкого розвитку, але постає логічне питання – стійкий розвиток відносно кого із зацікавлених осіб в даному випадку розглядається? Якщо мова про стійкий розвиток людства чи суспільства в цілому, то це справді зрозуміло, але навряд чи це є достатнім. Бо якщо мова про суб'єкт господарської діяльності, то насамперед підтримання саме його стійкого розвитку слід розглядати як головний інтерес всіх зацікавлених осіб, інакше взагалі втрачається мета функціонування компанії. І необхідно забезпечити такі умови, за яких стійкий розвиток суб'єкта господарювання буде корелювати із стійким розвитком регіону, держави, суспільства. Отже, має йтися про постійне підтримання балансу економічних інтересів відносно забезпечення стійкого розвитку і розкриття відповідної інформації.

4. Дуже складним питанням при складанні будь-якої звітності, в тому числі інтегрованої, є питання достовірності показників, що в ній наводяться. Забезпечення достовірності фінансової звітності само по собі забезпечується різними шляхами, серед яких документальне підтвердження всіх господарських операцій, що відбулися, підтвердження фактичного стану активів і зобов'язань шляхом інвентаризації тощо. Однак залишається непростим питання про те, яким чином може бути забезпечене достовірне наведення прогнозованої інформації у звітності.

Для вирішення поставлених завдань можна скористатись МСЗНВ 3400 «Перевірка прогнозової фінансової інформації», в якому містяться конкретні положення, які можуть бути орієнтиром для забезпечення достовірності наведених прогнозних даних [10].

Хоча, наведені рекомендації стосуються прогнозової інформації фінансового характеру, однак, вважаємо, що відповідні положення можуть бути застосовані і до блоку нефінансової інформації, який має наводитися в інтегрованому звіті, оскільки вони є цілком адекватними і такими, що максимально захищають інтереси всіх основних груп користувачів звітності.

У цілому хотілося б зауважити, що хоча інтегровані звіти є новим явищем для більшості компаній і їх складання пов'язане із необхідністю пошуку нових підходів як з боку підприємств, так і з боку аудиторів, однак, проблеми, що виникають, не є такими, яких не можна подолати з урахуванням існуючого досвіду. Однак для того, щоб така звітність стала реальністю для більшості компаній, слід чітко зрозуміти, що її в змозі сформулювати лише цілісна обліково-аналітична система, а не відокремлений розвиток підсистем управлінського, фінансового чи податкового обліку.

Висновки. Отже, завдання побудови інтегрованої звітності в умовах необхідності підтримання стійкого розвитку як окремих компаній, так і галузі, може бути вирішено лише цілісною обліково-аналітичною системою підприємства. Інтегрована звітність як продукт такої системи містить в собі коло фінансових і нефінансових показників, які мають бути тісно взаємозв'язані та наведені з позицій обґрунтування власної стратегії діяльності компанії. Це дозволить коректно оцінити не тільки дійсний стан підприємства, а й його перспективи. Проблеми складання інтегрованої звітності пов'язані з: забезпеченням критерія суттєвості інформації; складністю задоволення вимог різних груп користувачів до інформації та необхідністю дотримання балансу їх інтересів.

Наукова стаття «Потреба в інтегрованій звітності як у новому форматі звітності для бізнесу» друкується вперше та надсилається для публікації лише до збірника наукових праць «Фінансово – кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»

Література

1. Давидюк, Т. В. Підвищення інформативності даних через розвиток звітного інформаційного забезпечення управління людським капіталом [Текст] / Т. В. Давидюк // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : збірник наукових праць. – 2013. – № 2 (15). – С. 310 – 316.
2. Костирко, Р. О. Інтегрована звітність – інструмент соціально відповідального бізнесу [Текст] / Р. О. Костирко // Часопис економічних реформ. – 2014. – № 1 (13). – С. 49–54.
3. Лоханова, Н. О. Інтеграційні процеси в обліку в умовах інституціональних перетворень [Текст] : [моногр.] / Н. О. Лоханова. – Херсон : Грінв Д. С., 2012. – 400 с.
4. Макаренко, І. О. Інтегрована звітність як майбутнє корпоративної звітності [Текст] / І. О. Макаренко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 – 25 жовтня 2013 р.). В 2 т. Т. 2. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2013. – С. 63–65.
5. Сльозко, Т. М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика [Текст] : [моногр.] / Т. М. Сльозко. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.
6. Сайт спільноти СВБ [Електронний ресурс] . – Режим доступу: www.svb.org.ua.
7. Consultation Draft of the International «IR» Framework [Electronic resource]. – Available at: <http://www.theiirc.org/consultationdraft2013>.
8. European SRI Study 2012, EuroSIF [Electronic resource]. – Available at: http://eurosif.org/images/stories/pdf/1/eurosif%20sri%20study_low-res%20v1.1.pdf.
9. Global Sustainable Investment Review 2012 [Electronic resource]. – Available at: <http://gsiareview2012.gsialliance.org/pubData/source/Global%20Sustainable%20Investment%20Alliance.pdf>.
10. МСЗНВ 3400 «Перевірка прогнозової фінансової інформації» [Електронний ресурс] // Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та суміжних послуг. – К. : МФБ, АПУ, 2010. – С. 330–339. – Режим доступу: http://apu.com.ua/files/temp/Ukr-block_T2-2010.pdf.

Стаття надійшла до редакції 05.01.2015 © Хомуляк Т.І.

References

1. Davydiuk, T. V. (2013). Pidvushchennia informatyvnosti danuh cherez rozvutok zvitnoho informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia liudskim kapitalom. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, 2 (15), 310 -316.
2. Kostyrko, R. O. (2014). Integrovana zvitnist – instrument sotsialno vidpovidalnoho biznesu. *Chasopys ekonomichnyh reform*, 1 (13), 49–54.
3. Lokhanova, N. O. (2012). *Intehratsiini protsesy v obliku v umovakh instytutsionalnykh peretvoren*. Herson: Grin D. S.
4. Makarenko, I. O. (2013, Zhovten 24-25). Intehrovana zvitnist yak maibutnie korporativnoi zvitnosti. *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy. Zbirnyk tez dopovidei XVI Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii*, 2, 63–65.
5. Slozko, T. M. (2013). *Bukhhalterskyi oblik v umovakh instytutsiinykh peretvoren: teoriia i praktyka*. Kyiv: Cnru chbovoi literatury.
6. *Sait spilnoty SVB*. Available at www.svb.org.ua
7. *Consultation Draft of the International Framework*. Available at <http://www.theiirc.org/consultationdraft2013>
8. *European SRI Study 2012*. EuroSIF. Available at http://eurosif.org/images/stories/pdf/1/eurosif%20sri%20study_low-res%20v1.1.pdf
9. *Global Sustainable Investment Review 2012*. Available at <http://gsiareview2012.gsialliance.org/pubData/source/Global%20Sustainable%20Investement%20Alliance.pdf>
10. MSZNV 3400 (2010). *Perevirka prohnaznoi finansovoi informatsii. Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti ta sumizhnyh posluh*. Kyiv: MFB, APU, 330-339. Available at http://apu.com.ua/files/temp/Ukr-block_T2-2010.pdf

Received 05.01.2015

© Homulyak T. I.